

Passend onderwijs is nu een jaar op gang. De resultaten van de eerste onderzoeken naar de resultaten laten nog geen positief beeld zien. Veel leerkrachten voelen zich niet in staat een antwoord te geven op de diversiteit aan hulpvragen. Ook het onderwijs aan slechthorende en dove kinderen is volop in beweging. Bianca van der Horst is ervaringsdeskundige en vertelt aan *Van Horen Zeggen* over passend en inclusief onderwijs, over haar werk voor slechthorende kinderen en over empowerment.

“Een kind is altijd een kans, nooit een tekort”

Bianca van der Horst is initiatiefneemster van 100%leechthorend. Op de vraag wat ze daarmee beoogt, vertelt ze enthousiast. “Ik ben met 100% Slechthorend gestart als een informatieve website gericht op empowerment. Later kwamen er netwerkborrels en workshops bij. De focus ligt op slechthorendheid en waar slechthorenden tegenaan lopen. Wat mij opviel bij organisaties is dat zij vooral vanuit het ‘patiëntenmodel’ denken: wat kunnen wij doen om het jou als slechthorende makkelijker te maken. Dit kan alle kanten op, van het activisme tot het uitdelen van flyers over omgaan met slechthorendheid. Ik vind zelf dat hiermee de capaciteiten van het overgrote deel van de 1,5 miljoen slechthorenden behoorlijk worden onderschat. Het is belangrijk dat zij zélf leren hoe zij hun slechthorendheid kunnen uitleggen aan hun omgeving. Daarom ben ik de website 100% Slechthorend gestart.”

We verleggen onze aandacht naar onderwijs. Van der Horst vindt het belangrijk dat wij het slechthorende kind niet vergeten. Op de vraag of het dan een vergeten groep dreigt te worden reageert ze fel. “Sterker nog, ik denk dat

ze dat nu al zijn! Een slechthorend kind in het regulier onderwijs heeft doorgaans een heel team van hulpverleners om zich heen: een audioloog, logopedist, audicien, leerkrachten, intern begeleider en ambulante begeleider. Desondanks maak ik mij grote zorgen. Ik zie te veel kinderen oververmoeid raken. De focus wordt door het team gelegd op schoolresultaten, vriendjes en vriendinnetjes hebben en een goede taalontwikkeling. Allemaal hele belangrijke dingen, maar het kost een kind veel energie om aan alle verwachtingen te voldoen. Het is waanzinnig belangrijk dat deze kinderen leren: zélf grenzen stellen, voor zichzelf opkomen, leren omgaan met grapjes die je niet verstaat, relativeringsvermogen ontwikkelen, leren signaleren van oververmoeidheid en weten wat dan te doen. En vooral bij wie je dan aan de bel moet trekken. Deze noodzaak wordt door ouders en hulpverleners onvoldoende gezien.”

Van der Horst is verschillende keren gevraagd om op de Auris Van Gilseschool in Haarlem haar verhaal te vertellen; de school waar ze zelf ooit speciaal onderwijs heeft gevolgd. Ze vertelt: “Wat een ontzettend leuke bezoeken zijn dat geweest! Ik heb een keer een presentatie voor ouders mogen geven over empowerment en denken in mogelijkheden bij slechthorende kinderen. Het belang van ouders wordt vaak vergeten in de begeleiding van kinderen, maar zij zijn essentieel. Ouders zijn de dagelijkse mentoren en voorbeeldfiguren voor slechthorende kinderen. Wat je de ouders leert, leer je ook aan de kinderen! Verder verzorg ik jaarlijks een ontmoetingsavond voor slechthorende jongeren, uit groep 8 en de brugklas samen. Dan worden ervaringen gedeeld en tips uitgewisseld. De flow die ontstaat op deze avonden is fantastisch!”

Wie is Bianca van der Horst

Bianca studeerde SPH aan de Hogeschool in Haarlem. Inmiddels heeft ze ruim 14 jaar werkervaring met slechthorende kinderen en hun ouders. Ze heeft gewerkt bij de NSDSK en Koninklijke Kentalis en startte in 2011 haar eigen website en praktijk: 100% Slechthorend. Momenteel werkt ze als social media & community manager voor het project ‘In1school’ van de NSGK. Ze geeft op aanvraag lezingen en workshops over slechthorendheid bij kinderen.

“DE CAPACITEITEN VAN HET OVERGROTE DEEL VAN DE 1,5 MILJOEN SLECHTHORENDEN WORDEN BEHOORLIJK ONDERSCHAT”

De kinderombudsman heeft onlangs een rapport geschreven over passend onderwijs. We zijn er nog lang niet. Veel thuiszitters, kinderen die heen en weer worden geschoven en onduidelijkheid. We vragen of dat ook geldt voor onze dove en slechthorende kinderen. Van der Horst heeft adviezen voor het onderwijs: “Slechthorende kinderen zijn fantastische aanpassers. Net als hun volwassen soortgenoten eigenlijk. De behoefte om ‘het goed te doen’ is bij slechthorende kinderen heel groot. Dit aanpassingsvermogen en talent om hun slechthorendheid te compenseren maakt dat zij niet snel zullen worden afgewezen door scholen. Het is wel zo, dat het ‘gewoon’ volgen van lessen voor slechthorende kinderen buitengewoon vermoeiend is. Ik zie daarom regelmatig kinderen in mijn praktijk die oververmoeid zijn. Dit is een zorgelijke ontwikkeling die voorkomen kan worden als alle partijen de juiste kennis over de effecten van slechthorendheid hebben en vooral hoe hiermee om te gaan! Voor scholen is het belangrijk om specifieke kennis in huis te halen over de sociaal-emotionele ontwikkeling bij slechthorende kinderen. Bij voorkeur door een ervaringsdeskundige. Samen met de reguliere ambulante begeleiding zou dit een fantastische combinatie zijn!”

Van der Horst is ook actief als Social Media & Community Manager bij de NSGK en schrijft onder andere blogs voor ‘In1school’. In haar laatste blog stelt ze dat een kind altijd een kans is, nooit een tekort. Ze vindt het pijnlijk dat er in Nederland kinderen worden uitgesloten van onderwijs. “Door de Wet Passend Onderwijs hebben scholen nu zorgplicht gekregen, wat echter in de praktijk betekent dat kinderen heen en weer worden geschoven tussen schoolbesturen die hen niet willen opnemen. Dat is toch verschrikkelijk? Het recht op onderwijs is verankerd in het Kinderrechtenverdrag en dit recht wordt in Nederland nog te vaak geschonden. Om dit helemaal te veranderen moet inclusief onderwijs ingevoerd worden. Daar zet ik mij ook voor in via ‘In1school’. Het recht op inclusief onderwijs is vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag en het Verdrag van rechten van mensen met een handicap. De Wet Passend Onderwijs lijkt hier niet eens op. Inclusief onderwijs gaat uit van diversiteit, waarbij elk kind welkom is. De school past zich aan het kind aan, in plaats van andersom. In Nederland zijn al een paar inclusieve scholen, in het buitenland nog veel meer. De effecten zijn voor elk kind positief.”

Van der Horst vindt het belangrijk de zichtbaarheid van een hoorhandicap te vergroten. Zo is ze de stuwende kracht achter het al aardig ingeburgerde Limited Hearing bordje. Ze vertelt dat het voor velen de ultieme stap is om uit de schaduw te stappen en eerlijk te communiceren met je omgeving: houd even rekening met mij want ik hoor

Foto: StudioZero

Van der Horst vindt het belangrijk dat de zichtbaarheid van een hoorhandicap wordt vergroot.

niet (goed). Van der Horst: “Er ligt nog een behoorlijk taboe op slechthorendheid in de samenleving. De emancipatie van slechthorenden ligt ver achter op bijvoorbeeld de emancipatie van doven. Wij moeten nog veel beter leren om voor onszelf op te komen. Een hulpmiddel hierbij zijn de producten van Worldwide Visible. We verkopen nu speldjes, stickers, textielbadges en bordjes voor in het verkeer. We stoppen er meer tijd en geld in dan we terugkrijgen, maar als we de positieve reacties terughoren, is het het dubbel en dwars waard!”

FRANS MOLLEE